

Bijlagen

Bijlage 1. Curriculum vitae Victor Westhoff

Geboren: 12 november 1916 te Sitoebondo (Java), destijds Nederlands Oost-Indië.

In 1942 gehuwd met Jeannette Nicoline de Joncheere. Kinderen: Maja (1946); Hugo Boudewijn (1947); Iris Angelica (1948); Edwin Arthur (1951); Erna Rosalinde (1952).

1928-1934: Gymnasium te Hilversum

1934: Eindexamen gymnasium β te Hilversum.

1934-1942: Rijksuniversiteit Utrecht.

5 juli 1938: Candidaatsexamen plant- en dierkunde met natuurkunde, scheikunde, geologie.

6 juli 1942: Doctoraal examen biologie, cum laude. Hoofdstudierichting: Bijzondere plantkunde. Nevenrichting: Algemene plantkunde. Bijvakken: Plantengeografie, Dierkunde en Bodemkunde.

7 juli 1947: Promotie tot Doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen, cum laude. Rijksuniversiteit Utrecht. Promotor: Prof. dr. A.A. Pulle. Titel van het proefschrift: The vegetation of dunes and salt marshes of the Dutch islands Terschelling, Vlieland and Texel.

Loopbaan:

1938-1942: Assistent buiten bezwaar van 's Rijks Schatkist aan het toenmalige Botanisch Museum en Herbarium te Utrecht.

1942-1943: Assistent aan het Botanisch Museum en Herbarium voornoemd, tegen het vorstelijk salaris van . Hfl.700.- per jaar.

1943-1947: Hoofd van de afdeling Landschapsverzorging van de Kon. Ned. Toeristenbond ANWB, te Den Haag.

1947-1956: Docent (toen "plantkundige" genaamd) aan het Laboratorium voor Plantensystematiek en -geografie van de Landbouwhogeschool te Wageningen.

1947-1968 (in deeltijd, als nevenfunctie): Wetenschappelijk adviseur van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland.

1957-1968: Hoofd van de afdeling Botanica en plaatsvervangend instituutshoofd van het toenmalige Rijksinstituut voor Veldbiologisch Onderzoek ten behoeve van het Natuurbehoud, eerst te Utrecht, later te Bilthoven, daarna te Zeist.

1967-1968: Buitengewoon hoogleraar in de plantkunde aan de Katholieke Universiteit Nijmegen.

1968-1981: Gewoon hoogleraar in de plantkunde aan de Katholieke Universiteit Nijmegen.

1981: met emeritaat.

Overige Lidmaatschappen van wetenschappelijke organisaties:

Kon. Ned. Akademie van Wetenschappen, sinds 1974

World Academy of Arts and Sciences

Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen

Provinciaal Utrechts Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen (robijnen lid)

Botanical Society of the British Isles

Floristisch-Soziologische Arbeitsgemeinschaft

Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

Interdisciplinaire Vereniging voor Analytische Psychologie

Vroegere lidmaatschappen van deze aard:

Nederlandse Entomologische Vereniging

Nederlandse Mycologische Vereniging

Nederlandse Bosbouw Vereniging

Société royale botanique de Belgique

Vereniging tot Bevordering van de Psychologie der Züricher School

Vroegere functies in nationale en internationale wetenschappelijke en maatschappelijke organisaties:

Lid Hoofdbestuur N.J.N.; functie: districtsleider D III (Utrecht en Gooi), 1935

Lid Centraal Bestuur N.J.N. (een kerngroep uit het Hoofdbestuur); functie: "wetenschappelijk correspondent", afgekort W.K.", een betiteling die enkele jaren nadien werd veranderd in "natuurhistorisch secretaris", wat de functie beter aangeeft, 1936

Lid Kampcommissie N.J.N., 1935-1936

Voorzitter afdeling Hilversum N.J.N., 1936-1937

Lid van de Regelingscommissie en tevens docent in de "Leiderskampen voor Natuurstudie", 1936-1938

Voorzitter van de Plantensociologische Werkgroep van de N.J.N. (de z.g. "Sjocgroep"), 1937-1939. Daarna benoemd tot erevoorzitter.

Lid Hoofdbestuur NBAS (Nederlandse Bond van Abtinent Studerenden, de z.g. "blauwe jeugdbeweging") in de functie van redacteur van het orgaan "Jonge Kracht", 1939

Voorzitter (titel: praeses) van de Utrechtse Biologen Vereniging (U.B.V., organisatie van studenten in de biologie), 1940-1942

Voorzitter Biosociologische Werkgroep K.N.N.V.

Bestuurslid Nederlandse Vereniging voor Bodemgezondheid (later opgeheven)

Bestuurslid Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten (1947-1968)

Lid Natuurwetenschappelijke Commissie van de Natuurbeschermingsraad: 1948-1986.

Voorzitter van laatstgenoemde commissie: 1975-1983

Bestuurslid Contact-Commissie voor Natuur- en Landschapsbescherming

Lid van het werkomité, later het bestuur, van de Commissie voor de Vecht en het O. en W. Plassengebied (gedurende 25 jaar)

Lid Natuurbeschermingsraad: 1951-1983

Lid redactie van "Wetenschap en Samenleving", orgaan van het Verbond van Wetenschappelijk Onderzoekers

Voorzitter Commission on Ecology, IUCN (International Union for the Conservation of Nature)

Bestuurslid Stichting Wetenschappelijk Duinonderzoek

Lid redactieraad van diverse periodieken, o.a. *Biological Conservation*, *Folia geobotanica et taxonomica*, *Flora Neerlandica*.

Lid redactie internationaal tijdschrift *Vegetatio* (vanaf vol. 2 (1949) tot vol. 41 (1979) bij betrokken; samen met J. Braun-Blanquet en R. Tüxen vormde hij jarenlang de redactie).

Lid c.q. voorzitter van de Commissie voor Vegetatie-onderzoek van de Kon. Ned. Botanische Vereniging (thans "Sectie" enz. genaamd)

Deelnemer aan het beraad van de gezamenlijke redacties der Nederlandse flora's tot herziening van de Nederlandse namen van inheemse plantensoorten

Bestuurslid van de Stichtingen "Het Geldersch Landschap", "Het Overijssels Landschap", "Het Utrechts Landschap", "Het Noordhollands Landschap"

Eerste Secretaris Kon. Ned. Botanische Vereniging, 1963-1967

Voorzitter van de toenmalige Vakgroep Biologie van de Katholieke Universiteit Nijmegen ; lid c.q. voorzitter van de examencommissie, de onderwijscommissie, diverse benoemingscommissies; voorts lid van de interfacultaire commissie Milieukunde.

Oprichter en eerste voorzitter van de toenmalige BION-werkgemeenschap "Plantenoecologie en Vegetatiekunde"

Bestuurslid, later voorzitter "Stichting Vrienden van het Boeddhisme"

Lid redactie *De Levende Natuur*

Lid Academische Raad

Lid Meyendel-Comité

Gedurende 10 jaar voorzitter "Commissie Advies Duinbeheer" van de Duinwaterleiding van 's Gravenhage

Bestuurslid, gedurende 10 jaar voorzitter, van de Stichting "Heimans en Thijssse-Fonds"

Gedurende 10 jaar lid van de Vaste Commissie voor Natuurbehoud van het Prins Bernhard Fonds.

Bestuurslid Nederl. Mozart Vereniging en van de Mozartkring Gelre-Niederrhein.

Lid en ondervoorzitter van "Angel" (Adviescommissie Natuurbeheer) Stichting "Het Geldersch Landschap"

Bestuurslid Biologische Raad

Lid Advisory Council "International Association for Vegetation Science"

Voorzitter wetenschappelijke begeleidingscommissie IBN-project "Plantengemeenschappen van Nederland"

Voorzitter "Plantensociologische Kring Nederland" (vanaf de oprichting)

Voorzitter redactie *Stratiotes*

Lid van de internationale jury van de Philips European Contest for young scientists and inventors

Lid van het curatorium van de Stichting Proklos t.a.v. bijzonder hoogleraarschap in de "Metaphysica in de geest der Theosofie", Universiteit Leiden

Adviseur van mevrouw J.J. Hacke-Oudemans, mede-eigenares van de NV-Landgoed Schovenhorst bij Putten, inzake het beheer van heiden en douglasplantages. Zie 'Studiekring voor de Veluwe', *Meervoud* p. 54.

Vanaf 1950 was hij betrokken bij de oprichting en advisering van oecologische instituten van de KNAW, speciaal bedoeld voor langlopend veld-oecologisch onderzoek.

Overige gegevens:

Hij was bij 20 promoties betrokken als promotor of copromotor.

Hij stichtte de Geobotanische Hortus van de Katholieke Universiteit Nijmegen.

Hij wist tweemaal (1980 en 1984) het veldbiologische tijdschrift *De Levende Natuur* na opheffing te doen herleven.

Hij maakte studiereizen naar vele landen in Europa en naar Japan, Zuidelijk Afrika, VS, Canada en Australië. Een proeve van een 'vrienden' biografie is te vinden in *De Levende Natuur* 88, 1: 42-50, 1987.

Bibliografie (556 nrs.): Linne 1991.

Westhoff beschouwde de volgende publicaties als zijn belangrijkste werken:

Inleiding tot de plantensociologie (met J. Meltzer; nr. 57, 1942).

Biologische problemen der natuurbescherming (nr. 71, 1945).

De plantengezelschappen van Botshol (nr. 89, 1949).

Hedendaagse aspecten der natuurbescherming (nr. 158, 1955).

An autecological study of some limnophytes and helophytes in the area of the large rivers (met E.E. van der Voo; nr. 233, 1961).

Ökologische und systematische Beziehungen zwischen natürlicher und anthropogener Vegetation (met Chr.G. van Leeuwen; nr. 282, 1966).

Problems and use of structure in the classification of vegetation (nr. 285, 1967).

Plantengemeenschappen in Nederland (met A.J. den Held; nr. 310, 1969).

Wilde planten, flora en vegetatie in onze natuurgebieden (3 delen, met P.A. Bakker, C.G. van Leeuwen en E.E. van der Voo; deel 3 tevens met I.S. Zonneveld; nr. 319 (1970), nr. 333 (1971) en nr. 345 (1973)).

Die Stellung der Pflanzensoziologie im Rahmen der biologischen Wissenschaften (nr. 335, 1972).

The Braun-Blanquet approach (met E. van der Maarel; nr. 347, 1973).

Stufen und Formen von Vegetationsgrenzen und ihre methodische Annäherung (nr. 354, 1974).

Phytosociology in the Netherlands: history, present state, future (nr. 389, 1979).

Salt marsh communities of three West Frisian Islands, with some notes on their long-term succession during half a century (nr. 453, 1987).

Natuur als bouwmeester of als bouwpakket (nr. 457, 1988).

De plantengroei van de Waddeneilanden (met M.F. van Oosten; nr. 484, 1991).

De vegetatie van Nederland, delen 1, 2 en 4 (met diverse andere auteurs; nr. 616 (1995), nr. 620 (1995) en nr. 679 (1998)).

Na zijn lidmaatschap en (1935-1936) hoofdbestuurslidmaatschap van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie heeft hij, naast zijn loopbaan als botanicus, zijn leven gewijd aan natuurbehoud en natuurbeheer.

1943-1968: bestuurslid van de Contact-Commissie voor Natuur- en Landschapsbescherming.

1947-1968: bestuurslid van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland.

1943-1968: bestuurslid van de Commissie voor de Vecht en het Oostelijk en Westelijk Plassengebied.

1951-1982: lid van de Natuurbeschermingsraad.

1943-1987: lid van de Natuurwetenschappelijke Commissie (NWC) van de Natuurbeschermingsraad. Daarvan enige jaren voorzitter.

1968-1991: lid van de Wetenschappelijke Begeleidingscommissie van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer te Leersum/Arnhem.

Speciale interessevelden:

a. Woordkunst, in het bijzonder poëzie.

b. Muziek, in het bijzonder van de periode van \pm 1600 tot in de vroege romantiek, met het accent op de werken van Mozart.

c. De wijsgerige en levensbeschouwelijke aspecten van de relatie tussen mens en natuur.

d. Boeddhisme en taoïsme.

e. Ierland, zowel in cultuurhistorisch als in natuurhistorisch opzicht.

f. De psychologie van C.G. Jung.

g. Het vervaardigen van kleurendia's van landschappen, vegetatie en planten.

Bijlage 2. Huldeblijken

Het is najaar 2014. Ik sta voor het Westhoff-archief in de kelder van de Heimans en Thijsse Stichting, bij de Amsterdamse Hortus. Voor mij een grote doos met niet in een gewoon archief passende papieren, in vaktermen ‘afgedwaalde stukken’.¹ Het zijn de verschillende (koninklijke) onderscheidingen die Westhoff tijdens zijn leven ten deel zijn gevallen. Kennen we één natuurbeschermer die bij leven al zoveel onderscheidingen heeft gekregen?

Volgens diverse betrokkenen heeft Westhoff misschien wel zijn leven lang een duidelijk gevoel van miskenning gehad.² Dit begon al in de NJN, waarbij hij zich wat minder voelde dan de altijd meer dynamische vogelaars (vogels kon hij ook minder goed waarnemen, zo lijkt). Maar dit gevoel bleef steeds terugkomen, zelfs tot op hoge leeftijd.³ Er is geen natuurbeschermer, ook Thijsse niet, die zoveel waarderingen en vooral onderscheidingen heeft gekregen als Westhoff.

Onderscheidingen en prijzen:

Lid van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen in 1974

Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw, sinds 1978

Ridder in de Orde van de Gouden Ark (ingesteld door Z.K.H. Prins Bernhard), sinds 1983

Zilveren legpenning van de Gemeente 's Gravenhage, toegekend in 1981

Eremedaile (Oudemans-medaille) Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten, toegekend in 1971⁴

Van Tienhoven-prijs (internationale onderscheiding), verleend door de Stiftung F.V.S., Hamburg, in 1977

Tüxen-prijs (internationale onderscheiding), verleend door de stad Rinteln in 1991

Eremedaile Stichting “Het Geldersch Landschap”, toegekend in 1989

Erelid International Association for Vegetation Science, sinds 1988

Honorary member, British Ecological Society, sinds 1977

Corresponderend lid, Svenska Växtgeografiska Sällskapet, sinds 1973

Erelid, Kon. Ned. Botanische Vereniging, sinds 1981

Erelid Nederlandse Ecologen Vereniging, sinds 1993 (sinds 1998: Nederland-Vlaamse Vereniging voor Ecologie, NECOV)

Erelid, Ned. Mozart Vereniging, sinds 1992

Erelid, Reinhold-Tüxen-Gesellschaft, sinds 1992

Erelid, Cercle des Naturalistes de Belgique

Erelid, Plantensociologische Kring Nederland, sinds 1999

‘Bladeren waaien in de wind, als ik naar het huis van Victor Westhoff rijd. Het is er stil, het uitzicht is ver. Het huis ligt tegen een heuvel, met bomen voor en achter.’ Woorden van Herman Passchier – aan het begin van een lang afscheidsinterview met zijn oude vriend Westhoff voor *De Levende Natuur*, het blad dat een halve eeuw eerder ook Westhoffs grote voorganger Jac. P. Thijsse uitgebreid in het zonnetje had gezet. Het interview was deel van een apart ‘Westhoff-nummer’, dat in 1987 zou verschijnen.⁵ Westhoff heeft zich, naar eigen

¹ De inhoud van deze doos is, conform algemene archiefrichtlijnen, bij het NHA op een speciale plaats opgeborgen. De koninklijke onderscheidingen zijn, zoals dat blijkbaar betaamt, weer aan de kroon teruggegeven. Deze zijn dus niet meer in het archief aanwezig!

² Joop Schaminée, gesprek op 26 maart 2012 RU. Volgens Nettie betrof dit vooral zijn dichterschap.

³ Zie o.a. de eerder behandelde briefwisseling met Leopold. Maar zie ook de relativering van dit miskende gevoel door Nettie: dit gevoel had vooral betrekking op zijn niet-erkenning als dichter. Nettie bleek overigens tot op hoge leeftijd zeer bedreven in het waarnemen van vogels, zelfs de geluiden waren haar niet vreemd, ondanks de al lange tijd noodzakelijke gehoorapparaten.

⁴ Op de medaille van Natuurmonumenten staat aan de ene zijde de volgende tekst: ‘Natura dux nobis et auspex. De mannen van het eerste uur waren bij de tijd’, en daarna de namen van de leden van het eerste bestuur. Aan de keerzijde staat zijn naam en de datum van uitreiking: 20 maart 1971. Aan de reeks *mannen* kwam in 2015 een einde, toen de laatste penning werd overhandigd aan Marga Coesèl. Hiermee kwam ook een einde aan deze Oudemans-onderscheiding.

⁵ Zie *DLN*, 1987, jaargang 88. Hierin o.a. een artikel van Chr. G. van Leeuwen (1987), over Westhoff, als ‘De grootvader van de Relatietheorie’. pp. 12-15.

zeggen, twee keer bijzonder ingespannen om *DLN* te laten overleven.⁶ In zijn periode bij het RIVON had hij gezorgd voor de afspraak dat voor ieder nummer vanuit het RIVON een artikel voor *DLN* zou worden aangeboden. Hij stimuleerde veel leerlingen om juist in *DLN* te publiceren.

Ook de NJN hield Westhoff in het vizier. Op de uitnodiging voor het jaarlijkse congres in 1991, richting ereleden, stond vermeld dat aan Westhoff het erelidmaatschap zou worden uitgereikt. Erelid Gorter had Westhoff hierover al geschreven. Hij was door de NJN al gebeld, enige weken ervoor, met de melding dat het Hoofdbestuur dit aan de ALV zou voorstellen. En de vraag was of hij dat wilde aannemen.

Net als Gorter destijds antwoordde Westhoff de NJN dat hij dat van alle eerbewijzen die hij ooit kreeg, dat het meeste op prijs zou stellen.⁷ Maar acht jaar eerder was binnen de NJN besloten nooit meer ereleden te benoemen, zo bleek op het allerlaatste moment, tijdens het congres om precies te zijn. Op 27 december werd Westhoff dus gebeld, nu met de mededeling dat de AV hun voorstel had afgewezen. De reden was principieel: het benoemen van ereleden hield een subjectief element in en is dus onaanvaardbaar. Ondanks deze ‘tegenvaller’ houdt Westhoff nog wel een toespraak op dit congres, waarin hij verwijst naar een Franse entomoloog, die de NJN ‘de vrijmetselarij van de veldbiologie’ had genoemd. Dit vindt hij overdreven, want er is bij de NJN niets geheimzinnigs aan. ‘het is wél zo, dat de band die de oud-leden met elkaar verbindt, de sterkste band is die we kennen, op de liefde na dan. Ideaal is natuurlijk de combinatie van beide’.⁸

Enige jaren later nam Ben Veld, gesteund door Piet Bakker, het initiatief tot het samenstellen van een bloemlezing, *Parnassia* geheten. Volgens de voorlopige inleiding was er ‘geen thema binnen plantensociologie, natuurbehoud en natuurbeheer, of Westhoff heeft er wel over geschreven’. Ook nemen we kennis van de welbekende verzuchting van een hoogleraar: ‘Er is geen onderwerp waarover ik kan schrijven zonder de naam Victor Westhoff tegen te komen.’ De schrijvers achtten een grondige evaluatie van betekenis van persoon en werk van Westhoff op dat moment nog niet mogelijk, vanwege het ontbreken van voldoende afstand in de tijd. En een bloemlezing is daarvoor ook niet de juiste plaats.

Voor dit project wordt een begeleidingscommissie opgetuigd, met o.a. Marga Coesèl als lid. Op enige afstand bemoeit Westhoff zich wel degelijk met de samenstelling van de bloemlezing.⁹ De teksten die door Veld en Bakker als inleiding en duiding werden geschreven werden door haar echter al snel als te hagiografisch van tafel geveegd.¹⁰ Er ontstond duidelijke onvrede binnen de commissie en Coesèl besloot op te stappen. Westhoff werd hiermee geconfronteerd en wist even geen goed antwoord.¹¹ Vooral omdat het hem steeds

⁶ 19870225 Westhoff aan Linskens. Ondanks het bijzondere nummer dat aan hem werd gewijd, schrijft hij aan Linskens vrij kritisch over een omissie van de redactie: ‘Ik heb het tijdschrift dus tweemaal gered, niet éénmaal, en ik betreur het zeer dat de redactie dit heeft doodgezwegen. Ik zou het een daad van eenvoudige rechtvaardigheid jegens Conny Sykora vinden, als je hieraan aandacht zou willen besteden.’ Westhoff had Sykora als eindredacteur gevraagd en haar hierbij enige ondersteuning gegeven.

⁷ 19911230 Westhoff aan Gorter, over erelidmaatschap NJN.

⁸ Zie zijn toespraak tot het betreffende NJN congres, 19911227. De onderscheiding heeft hij dus niet gekregen, zo blijkt uit de brief van de toenmalige bondsvoorzitter, Wouter van Steenis.

⁹ 19980720 Westhoff aan Piet Bakker en Ben Veld, in kader *Parnassia*. ‘Het is mij nu pas opgevallen, dat een van de aspecten van mijn werk tot dusver buiten beschouwing is gebleven, namelijk mijn initiatief tot herziening van Nederlandse plantnamen. Ik zend jullie hierbij een proeve van een stukje daarover. Het bezwaar is uiteraard, dat het toch al zo lange verhaal van Piet dan nóg langer zou worden. Dat moeten we samen maar onder ogen zien.’

¹⁰ 20140318 Interview met Marga Coesèl-Wouda. ‘Piet Bakker had eerder een heel goed verhaal geschreven over Westhoff in *DLN*. Maar het concept-artikel dat hij schreef voor de bundel *Parnassia* was een hagiografie.’

¹¹ 19981227 Westhoff aan Piet Bakker: ‘Het heeft enige tijd geduurd alvorens ik je brief van 1 december kon beantwoorden.’

meer tegenstond, zich ‘telkens weer te (moeten) verdiepen in de ups en downs van een tekst die jij toch ter ere van mij en met de beste bedoelingen hebt geschreven. Maar ik zit nu eenmaal in het schuitje en moet meevaren.’

Ook Bakker weet zich geen raad met de ontstane situatie. Westhoff begreep zijn “verwarring” heel goed. ‘Het probleem is, dat er nu eenmaal een categorie van lieden bestaat die niet kunnen verdragen dat aan nog levende personen lof wordt toegezwaaid, althans niet op schrift. Je moet eerst dood zijn. Hoewel deze houding vooral bij mannen is aan te treffen, is Marga Coussel nu juist een even extreem als zeldzaam voorbeeld van die attitude bij vrouwen. Helaas geven dit soort lieden met hun honende reacties wel de toon aan; de meerderheid zwijgt. En Marga heeft er inderdaad gelijk in, dat je tekst, zoals die was, mijn naam zou schaden. In ons land moet nu eenmaal ieder grassprietje dat boven de andere uit steekt worden afgemaaid.’ Westhoff ziet er verder geen heil in de inleidende tekst van Bakker door een journalist te laten ‘polijsten. Daarmee gaat de eigenheid en waarachtigheid van je betoog verloren ten koste van een vlotte babbel a la “Reader's Digest”. In elk geval acht ik Frits Maas van Natuurmonumenten daarvoor de verkeerde persoon.’ Hoewel overigens alle uitgekozen artikelen op de achtergrond reeds door Nettie opnieuw waren gedigitaliseerd, inclusief verwerking met de nieuwste nomenclatuur, dreigde dit initiatief mede door de vroege dood van Ben Veld vrij definitief te sneven.¹²

¹² Maar dankzij actie van Nettie, samen met dochter Maja, wordt in 2017 gezorgd voor een (her)uitgave van een selectie van zijn publicaties.

Bijlage 3. Archivalia

Kenmerkend voor de vriendschappen van Westhoff en de sleutelfiguren in zijn netwerk is dat ze met de regelmaat van de klok uitgebreide brieven ontvingen, met daarbij, naarmate de publicatiestroom verder op stoom kwam, steeds overdrukken van recente publicaties. Degenen die bovendien tot de *inner circle* behoorden, ontvingen gedichtenbundels of kaarten vanuit vakantiebestemmingen. Voor veel van deze relaties bleken vervolgens de publicaties van Westhoff zeker het bewaren waard, meer dan gemiddeld. Zo komen bij overlijden deze publicaties weer terug in de archieven van bijvoorbeeld de Heimans en Thijsse Stichting. Met als gevolg dat bepaalde Westhoff-publicaties hier tientallen keren terug te vinden waren, met de nodige persoonlijke aantekeningen erin. Een echte uitdaging voor ieder serieus archief en haar bezoekende onderzoeker.

Hans Gorter heeft zijn archief goed beheerd: hij maakte een helder onderscheid tussen werk (Natuurmonumenten, etc) en privé. Bij dit laatste viel direct de grote hoeveelheid Westhoff-publicaties op: aparte dozen met uitsluitend zijn overdrukken. Geen andere onderzoeker of natuurbeschermer komt daar maar bij in de buurt, nog afgezien van de grote aantallen brieven van en aan Westhoff. Ook daarin staat Westhoff bij hem op eenzame hoogte. In de briefwisseling Gorter-Westhoff werd de basis gelegd voor vele latere publicaties op het gebied van de relatie ‘mens en natuur’, vanuit een duidelijk levensbeschouwelijke insteek.

Stadsarchief Amsterdam

Door Fris (1995) wordt de geschiedenis van de organisatie Natuurmonumenten en vooral de opbouw van haar archief besproken.¹³ Aan de hand van de index is hier een uitgebreide selectie gemaakt van te onderzoeken archiefmappen. Regelmatig bleek echter dat besproken onderwerpen ook in belendende mappen vervolgd werden: een ruimere zoektocht bleek derhalve noodzakelijk (zie archief.amsterdam/inventarissen). Hier is ook het archief van Van Tienhoven geraadpleegd, alsmede de ICBP. De meeste archieven zijn inmiddels via internet en digitale inventarissen met titels van de meeste mapjes ontsloten.

Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis

Archief Contact-Commissie voor Natuur- en Landschapsbescherming

Inv. nr. 57-61 Stukken betreffende het mededelingenblad van de Contact-Commissie en het tijdschrift *Natuur en Landschap*

64-66 Stukken betreffende de samenstelling van artikelen in *Natuur en Landschap*

93 Correspondentie H.W. de Vroome

96 Correspondentie J. van Eijk

253 Stukken betreffende verbreiding van de natuurbeschermingsgedachte

254-256 Stukken betreffende de Werkgroep ter Verbreiding van de

Natuurbeschermingsgedachte

257-259 Correspondentie, vergaderstukken en verslagen van de Werkgroep

264 Mededelingenblad van de Werkgroep

265-273 Stukken betreffende de verbreiding van de natuurbeschermingsgedachte onder de jeugd

265 Algemene stukken

266-267 Natuurbescherming en onderwijs

268 Commissie Onderwijs en Natuurbescherming uit de Contact-Commissie

270 Jeugdorganisaties

¹³ A.S. Fris, 1995, ‘Geschiedenis van de organisatie’, in: *Honderd meter groene archieven*. Gemeentearchief Amsterdam.

272 Instructieve plantsoenen
273 Schooltuinen
274 Stukken betreffende de verbreiding van de natuurbeschermingsgedachte onder de plattelandsbevolking
288-291 Stukken betreffende contacten van de Werkgroep met andere organisaties
292 Algemene correspondentie betreffende de verbreiding van de natuurbeschermingsgedachte
299 Stukken betreffende verhouding van natuurbescherming tot andere belangen in de maatschappij
300-304 Stukken betreffende natuurbescherming en landbouw
305-306 Stukken betreffende de Commissie van Overleg Landbouw en Natuurbescherming
523-524 Stukken betreffende de Bond van Natuurbeschermingswachten
525 Stukken betreffende de Bond tegen Verontreiniging van Natuur en Stad en de Bond van Natuurbeschermingswachten
623-624 Rapporten, uitgegeven door de Contact-Commissie
625-626 Publicaties van de Contact-Commissie

Bij IISG is ook het archief van de NJN ondergebracht. Hierin heeft Westhoff ook een aantal aparte mappen, die allen geraadpleegd zijn.

Archief Heimans en Thijssse Stichting (HTS)

Jaarverslagen van de Contact-Commissie voor Natuur- en Landschapsbescherming, 1946-1960

Archief Gorter, nu ondergebracht bij Bijzondere Collecties UvA.

Noord-Hollands Archief

Archief Victor Westhoff (formeel eigendom HTS), nog niet definitief geïnventariseerd. Hierin alle mappen met correspondentie en vooral brieven doorgenomen. Hier zijn de tijdens onderhavig onderzoek gevonden of elders aangetroffen documenten aan toegevoegd (met bovendien een digitale afdruk, opgeslagen bij de auteur). Totaal gaat het om ca. 50 meter archiefdozen.

- *Levensberichten van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen:*

www.dwc.knaw.nl/DL/levensberichten/PE00003815.pdf.

- *Biografisch Woordenboek van Nederland:* www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/BWN/lemmata/bwn6/westhoff.

- *Gedichten en bibliografie:* www.peter-sandifort.com.

Bijlage 4. Interviews

20100917 Gert Jan Baaijens
20101126 Ies Zonneveld
20101201 Gert Baeyens
20110201 Jan van Groenendael
20110819 Roelof de Wit*
20120516 Eddy Weeda*
20120522 Arie Bakker
20120723 Eddy van der Maarel
20120806 en 20130521 Hilde Gorissen*
20120825 Frans Vera*
20130405 Joyce van Nispen tot Sevenaer*
20130527 Jan Sikkema
20130603 Jacques de Smidt*
20130605 Fons Eijnsink
20130704 Ton Roozen*
20130905 Hanneke den Held*
20131206 Piet Bakker
20140117 Piet Nienhuis*
20140220 Karlè Sýkora*
20140318 Marga Coesèl-Wouda*
20140401 Ans Leopold, samen met Heilien Tonckens*
20140623 Matthijs Schouten
20140717 Joop Schaminée*
20150408 Nettie, samen met Joop in Groesbeek*
20150518 Wouter Helmer
20151217 Frank Berendse
20160111 Luuk Draaijer*
20160301 Tjalling Waterbolk
20160606 Hans van der Lans*
20160719 Frits van Beusekom

*: bij deze personen is tevens onderzoek gedaan in persoonlijke archieven.